GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ¼ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunătória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 88. Brasiovu 27|15 Novembre **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Telegrame. Domnitoriulu Romaniei, Alteti'a Sa regala principele Carolu cu dómn'a Elisabet'a trecura prin Pest'a in 21 Novembre, unde le facù curtenire ministrulu Eötvös in capulu ministeriului, comandantulu tierei br. de Gablenz, c. de Hunyadi, gen. Türr si una deputatiune din fruntasii coloniei romane din Pest'a, Altetiele Sale in uniform'a de gala romana facura visita Maiestatei Sale imperatesei. Dupace mai cercetà museulu nationalu si academi'a plecara la 8 catra Bazias, unde fù asteptatu in curtea trenului de o multime de romani si fù salutatu cu cordialitate. In 22 pe la 3 óre dupa amédi sosira la Severinu, de unde la 3 pornira la Calafatu in portu, unde avù o primire fórte stralucita si caldurósa pe tóta fruntari'a. In 23 la Izlazu si la Turnu-Magurele si Mercuri in Giurgiu, ér' pe la amédi pe calea ferata intrà cu triumfu formalu in capitalea romaniloru. Entusiasmulu si caldur'a in primire a Inaltiloru Domnitori a fostu fórte mare. Primire regale. —

Sambat'a in 28 Novembre se va deschide camer'a si senatulu. —

Brasiovu 25 Novembre.

Elasticitatea séu nechiaritatea in legi, intrata si in statutulu nou regulativu, anumitu in § 9 din elu, casiunà in Sibiiu una diversitate in esplicarea intielesului lui intre magistratu si intre alegatorii romani, dupa cum scimu din Nr. 79. Romanii s'au plansu la ministeriu, dupa cum scriu diurnalele, in caus'a esplicarei acesteia. Ministriulu de interne a consultatu pe magistratu in obiectulu acesta si apoi respingundu gravaminele romaniloru a resolvatu esplicarea dupa cum o facuse magistratulu, cà adica orasiele Brasiovu si Sibiiu se tramita la representanti'a scaunale pe diumetate membri, adica déca comunele tramitu 140 deputati, atunci orasiele aceste inca se tramita cate 140, ér' nu pe diumetate numai, nu 70, dupa cum esplica legea romanii in poterea sensului ei, care lu mai reproducemu:

„§ 9. Sibiiulu si Brasiovulu tramitu pe diumetate, celelalte orasie ⅔ si alte locuri pretoriali ⅓ din numerulu intregu alu deputatiloru cercuali in adunarea scaunale."

Esplicarea inse óre nu schiopatéza? Pentruca, déca intentiunea legislatoreloru erà asia, cum o esplicà magistratulu si ministrulu, atunci ar' fi trebuitu se dica: „intocma pe atatia pe cati tramitu si comunele, dar' nu pe diumetate din numerulu" acela. Apoi frangerile ⅔ si ⅓ din acelu numeru óre mai lasa alta esplicare, decatu cea facuta de catra romani? Acum cum se va esplicà ⅔ si ⅓? Se se mai adauga pe atatia?! — Representanti'a scaunale in chipulu acesta e de prisosu, pentruca totu orasiulu are si in tr'insa maioritatea si totu elu va fi totum facu si in representanti'a scaunale. Sermane Montesquieu, departe au remasu dela noi principiale tale despre chiaritatea si neelasticitatea legiloru! —

„S. d. W." provóca plinu de sperantia, cà ai sei se-si faca oblegamintea, a-si descrie chiaru si fara ambiguitate opiniunile sale despre octroarile, cu cari au fostu cercati pana acum, ca acum nu voru mai lucrà indesiertu, garantia la acésta suntu vorbele si faptele noului consiliariu alu corónei, adica a noului min. Rajner. —

Se vedemu dar', cari suntu cuvintele noului ministru:

Deputatii sasi ai partitei circumspecte, cari candu le vine caus'a nationale la frangerea panei unescu sub flamur'a maioritatiei si pe ceilalti, facura noului min. Rajner in 11 Nov. un'a visita de cortenire si gratulare cu dep. Iacobu Rannicher in frunte. Vorbele conducatoriului si respunsulu ministrului la acelea suntu cu multu mai afundu batatórie si in caus'a nóstra, decatu se le trecemu cu vederea, fiinduca ele tragu diosu perdéu'a de pre intentiunile si atitud'a ce voru a oserbà sasii din Ardélu in contulu sustienerei drepturiloru si a autonomiei loru constitutionale nationale in fundulu regiu, precum si credeulu politicu si lini'a demarcatória a principialoru noului ministru facia cu ei. —

Rannicher dechiara inaintea min., ca sasii lu intempina cu tóta increderea si spera, ma suntu si chiaru convinsi, ca increderea loru va si se afla apretiare, pentruca d. ministru a prevenitu sasimea cu petrundiatate de barbatu de statu, implinindule cele mai urgente dorintie inca pana a nu le fi esprimatu ea. (Intielege asemnarea pausialialoru pentru judecatoriele din sasime, cari le asemnase ministrulu inainte de acea.) In chipulu acesta, dice Rannicher, se asterne calea imprumutatei intielegeri, pe care cale deputatii sasesci suntu pré gata „a sprijini tóte nisuintiele regimului, nu numai in dieta, ci si la alegerile loru, din tóte resputerile". Apoi in cuvinte elocinte recomanda ministrului caus'a natiunei sasesci, dicundu: ca natiunea acésta nu vré privilegia, nici pusetiune esceptionale, inaltiata preste legile generali imperiali, ci in cuvinte scurte si precise natiunea sasa „vré a-si continuà cu tóta demnitatea de omu ecsistinti'a sa cea de **700** ani, si vré, cà poporu germanu cetatianu, a trai mai incolo dupa insusitatea si modulu seu", vré se remana unu organismu bine ordinatu si se nu se desmembreze in atome, pentruca numai cà corpu municipale póte implini misiunea ei pentru cultura si póte fi folositória regelui si patriei. D. ministru se nu-si pregete a dà ajutoriu poporului sasescu, cà se-si póta continuà, fara a fi impedecatu, mai departe inaintarea misiunei sale de cultura.

Respunsulu min. Rajner la acésta vorba categorica a sasiloru fù dupa „Ung. Ll." totu atatu de interesantu. Ministrulu se escusà la inceputu, ca e nepregatitu si in momentulu de facia nu se póte demite — mai afundu — cu respunsulu la pretensiuni; — totusi nu se sfiesce a-si dechiarà pe facia opiniunea:

In carier'a studialoru sale s'a convinsu despre pretiulu culturei, dise min.; si tocma pentru acésta cunósce si insemnatatea elementului de cultura germanu, care o representatu in marginea din resaritu a imperiului ungurescu in natiunea sasésca, si lu scie pretiui fórte multu. „Ungurii si nemtii cà elemente de cultura suntu avisati unii catra altii si au interese comune." Elu e si convinsu, ca natiunea sasésca e patrunsa de simtiulu acesta alu intereseloru comune; de aceea privesce de calumnia, vrendu cineva a dice, cumca intre sasi se ar' afla o nisuintia de a se rumpe din legatur'a corónei ungarice. De aceea crede, ca sasii voru folosi autonomi'a sa municipale neintreruptu numai in folosulu, ér' nici catu in prejudeciulu imperiului, a unitatii si a pusetiunei lui de putere. La acésta da garantia cultur'a si iubirea de ordine a natiunei sasesci si implinirea credintiósa a oblegamintelor ei de cive.

Catu privesce la pretensiunile atinse in cuvintele adresate se afla in pusetiune a le impartasi, ca a si datu ordine a se asemná spesele pentru administrare. Privitoriu la ecsecutarea statutului provisoriu despre alegerea oficialiloru, va trebui se se midiulocésca inca una alta resolutiune préinalta. Intr'aceea s'a si preingrigitu, cà se nu se iè lucrulu preste capu. Parerea lui e, cà aceste alegeri se vina in legatura si deodata cu organisatiunea judecatorésca si speréza, ca cu acésta intempina dorinti'a generale fara deosebire de partite.

In fine multiamesce ministrulu deputatiloru pentru increderea aratata si ii provóca, cà si in alte cause se se dechiare facie cu elu liberu, pe facia si francu; pentruca elu nu se numera intre cei, cari se tienu nefalibili, ci, déca va fi condusu la convincere mai buna, -si va cunósce retacirea si va fi totudéun'a paratu a se reintórce la calea cea óbla." — Ne ar' placé, candu amu poté inregistra asemene dechiarari si facia cu dep. natiunei romana, pentruca si caus'a nóstra are asemene pretensiuni, si amu dori, cà scirile respandite de diurnale: ca plecandu monarchulu in Oriente ar' fi insarcinatu pe ministri, se pregatésca totu, cà reintorcunduse se póta pune capetu diferintieloru politice nationali, care nelinistescu provinciele, pacea si progresulu loru, se fia realitate si pentru noi. „Pressa" vechia se sprimà mai eri, ca demisiunarea min. Wenkheim demarca incepérea unei epoce, in care trebuie se inceteze pe totu locului si pentru totudéun'a politic'a de a basea libertatea pe nimicirea nationalitatiloru intregi. — Se cuvine inse se nu fimu lesne crediutorii, pana candu vedemu aristocrati'a ingradita cu atata maioritate in dieta, unde se facu legile si tocma, candu pentru Ardélu se pornesce uniunea celoru 3 natiuni a gravità catra resuscitarea preconisata de c. Bethlen, care cà aristocratu per excellentiam sci a priore, cum se póta aserví celu pucinu politicesce pe diavolulu de romanu, care cu tóte, ca i s'a stersu numele din tóta legislatiunea nóua, totu le insufla o temere, ca nu voru se se culce cu atatu mai pucinu se dorma in mormentulu politicu, ce li s'a pregatitu cu atata calculu fara calculare pe mai departe. —

In „H. Ztg." citimu o coresp. din Sebesiu, ca in Pianulu nemtiescu s'a finitu alegerea corpului representativu si romanii cà maioritate, dorere! n'au alasu nici macaru unu sasu, cu tóte, ca mai nainte avea unu feliu de pactu, cà comunitatea se fia ½ sasa si judele se fia pe rondu. — H. Schmidt disese, ca fiacare maioritate se se folosésca de ea fara privintia; asia si facura Sibiianii si Cincanii. Óre Pianii n'au lucratu intocma? Éca, ca romanii invetiara dela dascalii loru, si cine nu le va da dreptu, e omu fara simtiu de ecuitate.

In Rupea inca s'au finitu alegerile. Cum? Nu cumva innecati de bucuri'a cea mare taceti infundati? Amu vre se potemu imparti abundanti'a afecteloru. —

Din campulu resbelului

Resbelulu curge mereu inca cu mai mare inversiunare. Atacurile demonstrative ale armatei au datu preste improtivirile cele mai cerbicóse, astfeliu,

incatu colón'a colonelului Vetter din reg. arch. Albrecht, care dede a ocupá inaltimile catra Dragalj, avù multe perderi, cu tóte, ca ataculu fù fortiatu cu dóue baterie montane si $^1/_2$ bateria de rachete. Din reg. de inf. Nr. 44 cadiara morti: maiorulu Fritsch, locot. prim. Elberg, colonelulu Urbanovic, locot. Gendre; reu raniti loc. prim. Herdt, Rynek, Nagy, Faragó si loc. Fleger, afara de acestia 7 fetiori morti, 30 raniti si unii disparuti. — Batalionulu 8 de venatori perdù 4 fetiori si pe maiestrulu baterieloru cu rachete, 8 fetiori raniti. Preste acestea cadavre trecura colónele Fischer si Kaiffel pe siesurile dela Dragalj. Colonelulu Schönfeld gonì pe insurgenti cu perderi insemnate pana la margine si lasandu unu batalionu de infanteria se intórce la Budua. Altu telegramu din 20 anuncia, ca in Cattaro desiertara inversiunatii dalmatini unu revolveru in vigilia turnului de pulbere séu erbaria si a dóua puscatura intempiná pe altu soldatu, ce veni intru ajutoriu. Insurgentii s'au incercatu a luá fortiulu Cosmac, omorindu unu oficiru si luandu prinsu pe altulu, inse scriu, ca nu le succese. Crivosciianii nu voru se scie de conditiuni. — Muntenegrenii incuragiara insurgenti cu o scrisóre dela Cettigne catra insurgentii, in care le apromite refugiu liberu, si voru imparti tóte cá fratii. —

Regimentulu Reischach si batalionulu din Gratz au primitu ordine de pornitu la Dalmati'a, fiindu ca resbelulu iea dimensiuni totu mai mari. Ministrulu de resbelu a tramisu la Dalmati'a cate unu doctoru din fiacare regimentu pentru servitiu de spitalu. — Polonulu Miroslavsky inca ajuta insurrectiunea dalmatina si a castigatu pe Garibaldi si partit'a actiunii italiane pentru caus'a slaviloru de sudu. —

Tocma primimu scire si mai trista din campulu resbelului, cumca o colóna de provianturu dela Dragalj fù atacata de insurgenti si reu tractata, luandu-se bagagia oficirésca, ér' ostasii séu trupele in defiléua dela Hanj au perdutu mai multu de o suta de morti si raniti. Se scrie, ca comitetulu secretu alu insurgentiloru se afla chiaru in Cattaro. —

Comandantulu militariu dela Petrovaradinu gen. Weber a emisu o proclamatiune catra granitiarii Sirmiei si ai Banatului, in care ii provóca, cá se inceteze cu agitatiunile, „pentruca in Austri'a se conduce sórtea popóreloru nu dupa capriciele singuriteloru partite, nu dupa poftele naturéloru desorganisate, ci dupa factorii de putere legali si chiamati spre acésta“, amenintiandu cu aspra pedépsa pe calcatorii de lege. — —

Din **nordulu** Transilvaniei.

Merita banc'a de asecuratiune reciproca „Transilvani'a“ a fi imbraciosiata din partea romaniloru?

Candu s'a publicatu mai alesu prin diurnalele nóstre infiintiarea societatei de asecuratiune „Transilvani'a“ in Sibiiu, ne-au saltatu anima de bucuria, ca cu unu institutu folositoriu poporului in genere s'a inmultitu ele in patri'a nóstra, bucuri'a nóstra inse a fostu si mai mare vediendu, ca in fruntea aceluia institutu se afla si vreo cativa romani, cari posiedu increderea deplina a natiunei nóstre.

In lun'a lui Martiu a. c. dnii Macelariu si Visarionu Romanu, celu de antaiu inspectoru generalu celu din urm'a inspectoru alu bancei „Transilvani'a“ in urm'a imputerirei din partea consiliului administrativu a calatoritu prin o parte a Transilvaniei, cu care ocasiune s'au silitu ambii a popularisá si a aratá catu este de lipsa mai alesu din partea romaniloru a fi imbraciosiata si sprijionita nóu'a societate de asecuratiune, pentru buna starea materiala a poporului nostru, resultatulu pre langa tóte, ca nu aveamu idea — dara amu avutu increderе in tramisii societatei, fù ca — s'au si cumperatu cu acea ocasiune din partea romaniloru o multime de actii in urmarea carora au devenitu membrii.

Totu cu acea ocasiune s'a propusu de agentii tienutali barbati de increderе si cu popularitate din partea dloru inspectori, in urmarea careia au si primitu decretele, si de atuncia incóce agentii si-au desvoltatu fiasce-care dupa putintia activitatea in folosulu societatei „Transilvani'a“. — Inse totusi interesandume de viitoriulu bancei Transilvaniei, nu numai cá patriotu, ci si cá membru alu acelei nu potu a numi esprime óresicare preingrigire in viitoriu, ca ce este caus'a, ca agentii suntu atatu, atatu de rari mai alesu prin districte si comitate cá si corbii cei albi; — ce cugeta on. consiliu administrativu, cá unulu, ce vre se-si asecureze obiectele, se mérga o cale dela 4 pana la 10 si 20 mile, pana ce va dá de unu agentu alu bancei Transilvanici? Nu au de cugetu cá se organiseze agenturile in „Transilvani'a“ si „Ungari'a“ catu mai curundu, cá nu cumva indiferentismulu dlui directoru generale facia cu organisarea se aiba nesce urmari fórte triste?

Ce este caus'a, ca mai multi agenti propusi cu ocasiunea tienerei adunarei generale a asociatiunei pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu in Siomcut'a, la propunerea unui agentu incredintiatu din partea directiunei generale — au primitu decretele, inse nici blancheta, nici firme cu atatu mai pucinu instructiune pana in diu'a de astadi?

Ce este caus'a, ca romanii si o parte insemnata dintre confratii sasi (mai alesu prin partile Sibiiului si ale Brasiovului R.) vorbescu cu atata nemultiumire despre conducerea directiunei in afacerile si organisarea ei, care neincredere cu asia repediune s'a latitu si se latiesce pana in nordulu Ungariei, din causa, ca vedemu si esperiamu si noi, ca directiunea generale cu atata nepasare se pórta facia cu órganisarea definitiva a agentureloru, — incatu o multime, care astépta cu nerebdare, cá se imbraciosieze nóu'a societate alticum folositória ómenimei incepe a-si perde ilusiunile co le avè pentru viitoriu societatei, éra membrii societatei canta cu óre care preingrigire la cn. cons. administrativu alu bancei Transilvaniei, ca acelasiu, cá corporatiune competente, déca voiesce — cea ce credemu, — ca societatea Transilvaniei se aiba unu viitoriu frumosu si se prospereze: — este de lipsa, cá consiliulu administr. se delature tóta neincrederea, ce incepe din ce in ce mai tare a se lati, cá nu cumva, prin nebagare de séma societatea se se depopulariseze si ingrigirea membriloru societatei marindusé, se se instraineze. —

Deci dara, cá actionari ai societatei ne sentimu indreptatiti cá, si pana ce se va tiené adunarea generala prin rugarea nóstra, se atragemu atentiunea on. consiliu administrativu, — cá organisarea agentureloru se se incépa catu se va puté mai iute, — cá si neincrederea cea mare ce se ivesce se se delature catu mai iute. —

Novembre 18, 1869. Mai multi.

Unu respunsu.

„Ce tie au 'ti place, altuia nu face.“
Iesus Christosu.

Suntu cateva septemani, de candu unu domnu óre-care, ce nu avù amabilitatea de a ne pune in positiune placuta de a i affá numele, -si dete unu votu separatu in Nr. 82 c. alu „Tel. Romanu“, in caus'a infiintiarei unei catedre de limb'a si istori'a romana la universitatea din Vien'a.

Este dreptu, ca acelu d. anonimu -si numesce corespondentì'a sa „Unu votu separatu“, de si elu nu este altceva, decatu unu fetu malitiosu si discreditatoriu, aruncatu in contra societatii studentiloru romani din Vien'a, numita „Romani'a“.

Fiindu deci atacata onórea si prestigiulu unui corpu, alu carui membru are fericirea a fi si scriitoriulu acestoru órduri, m'amu simtitu deobligatu a dá acestu respunsu in numele meu, fara a fi provocatu la acésta de óre cineva, decatu numai de d. anonimu.

Acelu d. anonimu adica in „votulu separatu“ recte separatisticu, numesce pe studentii, cari compunu societatea „Romani'a“ malcontenti si espune lucrulu astfeliu, in catu ii invinovatiesce, ca numai si numai ei suntu de vina, déca astadi studentii romani de aicea nu au catedra pentru limb'a si istori'a loru.

Afle deci d. anonimu si cu elu totudeodata si publiculu romanu causele, pentru ce studentii dela „Romani'a“ suntu numiti malcontenti si pentru ce ei s'au opusu la infiintiarea catedrei suptu acelea auspicia, cu cari d. anonimu pare a fi de acordu si in fine, ca pentru ce ei au apelatu la ajutoriulu asociatiuniloru, care impreginare dlui anonimu nu i convine nici decum.

Causele suntu urmatóriele:

1. Studentii dela „Romani'a“ au recursu la ajutoriulu societatiloru romane, din causa, ca salariulu de 500 fl., cu care inaltulu ministeriu de culte de aici, au binevoitu a dotá catedr'a romana, este atatu de micu, incatu, unu profesore de universitate, voindu a trai conformu rangului ce i convine, nu ar' puté nici decum subsiste. De acea ei au recursu la ajutoriulu societatiloru, fiinduca credu, ca unu profesore romanu la o universitate merita a fi mai bine dotatu, decatu pedelii facultatiloru si portariulu universitatii.

2. Studentii dela „Romani'a“ s'au opusu in contra acelui barbatu eruditu, despre care d. anonimu dice, ca ministeriulu si intrase in relatiuni, din causa, ca ei suntu in principiu contra monopolisarei. De acea ei au fostu si suntu de acordu cu opiniunea d. Babesiu, ce o au espusu intr'unu articolu alu „Albinei“, adica: ca catedr'a romana de aici se se infiintieze prin concursu escrisu din partea decanatului facultatii filosofice.

3. Studentii dela „Romani'a“ s'au opusu in contra acelei persóne erudite, din causa, ca acea persóna de si posede stim'a si respectulu cuvenitu, nu posede inse simpathiele acele, ce trebue se esiste intre unu profesore de universitate si intre auditorii lui.

4. Studentii dela „Romani'a“ suntu malcontenti, fiinduca er -si dorescu de profesoru unu barbatu, ce si-au facutu studiale sale intr'o facultate filosofica, adica elu se fia filologu si istoricu bunu, pentru cá se fia capace a propune istori'a patriei nóstre, ce sta atatu de midiulocitu in reportu cu scump'a nóstra limba, intr'unu modu precum se cere la o universitate. Ei dorescu mai departe si pretindu dela profesorele loru, cá se le oferésca ocasiunea dorita de multu, cá celu pucinu se póta studiá si ascultá istori'a gloriósei loru patrie la universitate, de órace, gratia sistemeloru politice ce au regnatu in Austri'a si mai regnésa inca astadi, de si ne aflamu suptu er'a nóua, studentiloru romani din Austri'a nu li s'a oferitu favorulu de a ascultá si studiá istori'a poporului loru, in gimnasiale loru nationale si patriotice.

5. De acea studentii dela „Romani'a“ nu ar' fi multiamiti, déca d. Dr. Mussafia, profesorele pentru limbele romanice la universitatea de aici, s'ar lasá a fi persuadatu, cá se primésca si catedr'a romana, fiinduca ei sciu, ca d. Dr. M. nu vorbesce limb'a romana, deci nu ar' puté propune istori'a romana. Ei sciu mai departe, ca stimatulu Dr. Mussafia nu ambitionéza la acésta, de órace densulu face numai studie filologice comparative in limbele romanice, carui studiu studentii romani dela universitatea de aici, au a multiami, ca li se oferi ocasiune in semestrulu acesta a ascultá in limb'a germana unu colegiu de patru óre pe septemana: „Despre limb'a romana in referintiele sale cu cea latina“.

Suntu de firma credintia, ca natiunea nóstra nu va lasá neconsiderate meritele ce si pana acuma si le-au procuratu Dr. Mussafia pe terenului scrutari comparative a limbei romane.

Aceste puncte enumerate pana aicea, ar' fi replic'a pentru d. anonimu alu nostru, data in calitate de membru alu societatii „Romani'a“.

Inse eu, inainte de a terminá, lasiu rugá pe d. anonimu, se -mi permita a i comunicá o parere cu totulu personale, relativu la motivulu acela ce i au dictatu acelu „votu separatu“.

Parerea mea este o simpla intrebare adica:

Nu au fostu óre o frica nedumerita, aceea ce i au dictatu acelu „votu separatu“, cá nu cumva catedr'a romana dela universitatea din Vien'a se ajunga in manele vreunui ne — bunu credintiosu, care ar' puté fi unu discipulu conscientiosu alui Loiola!

Respunsulu la intrebarea acésta enigmatica, speru, ca mi-lu va dá numai resultatulu concursului, ce are se se escrie.

Pana atuncia inse eu eschiamu: Oh Ddiesule! pana candu vei mai permite, cá polipulu confesionalu se róda anim'a si madur'a romaniloru! —

Vien'a, Novembre 1869.

Ier. G. Baritiu m/p.,
membru ord. si senatoru alu soc. „Romani'a“.

Dela diet'a Ungarici.

In siedinti'a din 22 Novembre.

D. Alecsandru Romanu interpeléza pentru esposesionarea Tofaleniloru prin br. Carolu Apor. Deducere estinsa: Condamna apucaturile aristocratiei, descrie cursulu progresului, compatimesce locuitoriloru din tóta secuimea, ca dupa casulu de precedintia a Tofaleniloru -si perdu toti mosiele, vorbesce despre juramentulu falsu si fù intreruptu si

chiamatu la ordine. Asia face interpelatiunea cătra ministrulu justitiei:

Déca e aplecatu a face propunere, in puterea careia se se concéda a se reasuma procesele urbariali transilvane, care fura decise prin judecati neconstitutionale.

A dóua interpelatiune catra ministrulu de interne intréba: de ce n'a facutu nimicu pentru ajutorirea Tofaleniloru persecutati? Ambele interpelatiuni se voru dá la ministrii.

Deputatii ardeleni din drépta propunu, cá se se voteze 300.000 fl pentru introducerea protocóleloru funduarie. Se dá comisiunei financiale. — Svetozaru Mileticiu deputatu in Nouaplanta e verificatu. Se trece la desbaterea speciale a proiectului pentru responsabilitatea judecatoriloru si se si primí; apoi se pasi la bugetulu ministeriului croatu pentru 1869 si se votá suma de 52.240 fl. pentru acelasiu. —

Din disertatiunea D. A. Papiu Ilarianu.

(Continuarea catra cele publicate in Nr. 79 alu Gazetei, din partea remasa nerostita.)

III. IDEELE L. SINCAIU.

a) Idee religióse-bisericesci.

1. Sincaiu se tienea de beseric'a romana unita cu beseric'a Rom'a.

Elu incepuse a invetiá, precum vediuramu, la unitari (ariani) si la parinti, de aici la reformatii din Osiorheiu, apoi la jesuitii din Clusiu, si la piaristii din Bisliti'a sasésca. In urma spre a puté fi tramisu la Rom'a, intrá in monastirea din Blasiu. In Rom'a, invetiá teologi'a cá pucini altii, dar' lu interesá mai multu column'a lui Traianu si alte monumente ale strabuniloru nostri. . . . Omu luminatu alu epocei lui Iosifu II., la 1784 renunciá calugariei. Popa nu se facú nici odata, cá celu ce „cunóscea naravurile popesci" (cronic'a an. 1514).

Intemeiatu pre diséle lui Tertulianu si Origene, autori din seclulu II, Sincaiu „nu fara temeiu gandesce cá intre stramosii nostri cei de Traianu purtati in Dacia, atunci inca au fostu multi crestini." Inceputulu crestinarei romanilorulu la prob6za la anii 174, 319 si urmatori ai cronicei, sustiendu, ca „nu romanii au luatu credinti'a lui Christosu dela goti séu dela slovení, ci gotii si slovenii s'au luminatu prin romani" (cron. a. 174, 319, 325, 370, 404).

Candu vine a narrá certele si luptele bisericesci intre apusenisi resariteni, éta cum Sincaiu, celu ce invetiase in Rom'a, scie a le judecá, cu deosebire din punctu de vedere romanescu. „Foc'a (dice) dupa ce au apucatu imperatii cá se-si o intarésca, pre multi au omoritu, si temendusse cá nu cumva se lu afurisésca patriarchulu Ciarigradului pentru uciderea imperatului Maurichiu, au scrisu la patriarchulu Romei, in care epistola dá patriarchului Romei titlulu de ecumenicu, adica preste toti patriarchii si archiereii; care titlu dupa aceea l'au si tienutu toti patriarchii Romei pana in diu'a in care scriu acestea. Bataru de nu l'ar fi tienutu! pentru ca titlulu acest'a au stricatu dragostea intre resariteni si apusení" (cron. a. 602).

Despre Cirilu si Methodie, dela cari primira bulgarii crestinetatea, si cari lasandu apoi pre bulgari, dupa cari se batea Fotie, trecura se invetie pre moravi, Sincaiu dice: „Nici o de a te mirá, ca santii Cirilu si Methodie nu s'au supusu patriarchului Fotie: pentru ca acest'a erá greca, éra ei diaosi romani, dintre colonii lui Traianu, cari, fiindu uniti cu bulgarii, pre greci mai antaiu nu i putea suferí stapani. Pentru acést'a au inceputu si Bogore, acuma Michailu, a tramite soli, acusi in Germani'a, acusi la Rom'a vechia, pentru invetiatori" (cron. a. 861 cf. 845, 866, 867).

Despre Fotie dice: „In alu optule soboru ecumenicu in Ciarigradu Fotie s'a afurisitu, pentruca rapise scaunulu patriarchicescu pana candu traiea santulu Ignatie, éra nu pentru alta ceva; ca-ci Fotie altmintrelea erá bunu crestinu si mare pravoslavnicu, numai catu erá si pré invetiatu, si pricepea tóte mai multu si mai bine decatu toti cari au traitu pre vremea lui: dreptu-aceea s'au si pornitu a aperá credinti'a resariteniloru improtiv'a apuseniloru, cari tóta ocarmuirea bisericei lui Christosu o tragea la sine, carea nu au pututu dobandi vreodata, precum tóta teologi'a cea curata, inca si cea din Rom'a vechia, unde amu invetiatu acestea, arata (cron. a. 869).

Vorbindu despre unirea ce facuse cu beseric'a Ionitia, domnulu si imperatulu romaniloru si alu bulgariloru, pre la 1202, Sincaiu se grabesce a insemná, ca priu acést'a unire „romanii si bulgarii nu si-au lasatu legea si obiceiurile cele mai din nainte, ci numai asia s'au supusu bisericei Romei, cá se tie pre Pap'a celu mai antaiu intre patriarchi si se nu hulésca pre latini si obiceiurile loru, cum au facutu si romanii din Ardélu, candu s'au unitu." Adauge apoi: „Éra rusii din Poloni'a si Ungari'a nu bine au lucratu, candu au adaugatu in simbolulu credintiei cuvintele: „si din Fiiulu", ca-ci legea si obiceiulu celu vechiu au trebuitu tienutu. Asia ar' fi fostu unirea adeverata, cá apusonii se tiena obiceiurile sale, si resaritenii érasi ale sale, si unii pre altii se nu hulésca (cron. a. 1202).

Acést'a unire a romaniloru de preste Dunare, Sincaiu ar' fi doritu se fi tienutu, dreptu scutu alu nationalitatii romane contra slavonismului, si mai cu sém'a a grecismului. Pentru aceea elu -si esprime parerea de reu, ca prin actele conciliului alu optule ecumenicu din Constantinopole, Bulgari'a, in contra vointiei bulgariloru si a romaniloru de acolo, se luá de sub patriarchi'a Romei, si se dete patriarchiei de Constantinopole. „Baremu de nu s'ar fi intemplatu acést'a (dice Sincaiu), ca romanii mai fericiti ar' fi fostu, de s'ar fi supusu patriarchiei din Rom'a" (cron. a. 869. — Vedi si A. Papiu Ilarianu, Istori'a Dac. Sup. I, edit. 2 p. 2, not'a 2).

Se ascultamu acum pre Sincaiu, candu vine a vorbí, in seclulu XIII si urmatóriele despre incercarile violente ale scaunului Romei de a supune pre romanii din tóte provinciele Daciei. Éta cum graiesce la an. 1236 alu cronicei: „Crestinii in timpurile de acum se mancá unulu pre altulu, si acést'a o facea din indemnulu archiereilorn celoru mai mari, cari numai intru aceea se sergulea, cá se-si latiésca domniele, éra nu adeverulu, nici credinti'a si dragostea crestinésca. De aici a urmatu de latinii versá sangele greciloru, si grecii alu latiniloru; romanii cei de a stang'a si de a drépt'a Dunarei dimpreuna cu bulgarii avea grigie, dela cari voru puté mai multu rapi, dela greci séu latini; éra ungurii, indemnati de Grigorie IX. pap'a dela Rom'a, numai de aceea se grigiea, cum ar' puté supune siosi pre romani si pre bulgari; dreptu-aceea Bela IV. inca din an. 1233 si au datu sie titlulu acést'a: Bela din mil'a lui Dumnedieu antaiulu nascutu alu craiului Ungariei, Dalmatiei, Croatiei, Ramei, Serviei, Galitiei, Lodomeriei, Bulgariei si Comaniei, ne gandindu despre aceea ce i s'au intemplatu dupa aceea mai de multe ori prin tatari, despre cari dicu analii bisericei Brasiovului: an. 1236, tatarii de nou au pradatu Ungari'a, si in Ardélu au zebovitu siepte ani" . . . . (cron. a. 1236).

Tantum religio potuit suadere malorum! ..... (cron. a. 1599).

Aceste pecatóse incercari ale Romei le are Sincaiu in vedere, candu venindu la introducerea protestantismului in Transilvani'a, dice: „Dumnedieu celu de susu prin Isabel'a si prin fiiulu ei au inceputu a bate pre romanii din Ardélu, pre cari i mancase Pap'a dela Rom'a mai nainte, ca-ci nu s'au plecatu lui se i fia dobitóce, nu oi sufletesci. Care lucru l'amu aratatu la anii trecuti, si tocma s'au adeveritu in timpulu, in carele scriu acestea, ca fiasce-care episcopu numai atat'a putere are, cata i a datu Domnulu nostru Is. Chr., nu cata i a datu imperatulu Foca, Carolu celu mare, Mahomedu II., séu Bonaparte de acum. Acést'a este credinti'a cea adeverata. Care are dreptu dintre imperatii ací numiti, judece altii, ca eu credu ca beseric'a lui Chr. va remané pana la sfarsitulu vécului si a dóu'a venire a lui." Asia scrisa Sincaiu pre la 1810 in Sinca la comitii Vass (cron. a. 1571).

Intr'altu locu (cron. a. 1514) érasi: „Er' dupa ce s'au milostivitu a totuputerniculu Dumnedieu a certa mandri'a santei bisericei Romei prin medularile ei, adica prin protestanti . . . (acést'a dicu nu ca dóra, ca insumi m'asiu abate dela acelea, care le-au descoperitu Dumnedieu, le-au invetiatu Domnulu nostru Is. Chr. le-au propovediutu SS. lui Apostoli si Ucenici, si sant'a beseric'a lui mi le da se le credu, ca-ci acestea tóte le marturisesca, si cu ajutoriulu lui Dumnedieu suntu gat'a a le aperá si cu punerea vietiei mele; ci pentru ca sciu naravurile popesci, cá unulu carele amu fostu intre densii, si in cinulu loru celu mai de diosu in santire, dar' alu doile in deregatoria, cá unu canonicu in diece ani, dela anulu 1774, candu plinisemu ai verstei mele 19, pana la anulu 1784, némulu nostru celu romanescu intregu, adica nu numai protestii, ci si nobilii din Ardélu si partile tierei ungaresci, pentru ca n'amu primitu ratecirile protestantiloru, precum nu primisem obiceiurile bisericei Romei mai nainte, la atat'a au ajunsu, catu numai sufériti s'au tienutu in Ardélu si partile tierei ungaresci" scl.

Bine cunoscundu naravurile popesci, elu chiamá cu vóce inalta luarea aminte a némului romanescu asupra „viclesiugului némuriloru straine, care cu frumóse pretesturi, mai alesu ale legei crestinesci, in care eu vreu se moriu (dice Sincaiu), insielá pre bietii romani de i stapanesce si in diu'a de acum. . . . Ce vréu archiereii acestia? (intréba elu) se te invetie se-ti prinda partea pre lumea acést'a, au se te duca la ceriuri? Nu crede, o romane! pentru ca numai pung'a ta o voiescu, cá se-si imple pungile loru, si tu se remani robu acelor'a, pre cari mai marii tei i au stapanitu óre candu. Destépta-te dreptu-aceea, o iubite némulu meu, si ai minte. (Not'a de aici infrunta pe cei, cari indemná pe romanii uniti se mérga la congresulu ep. maghiaru din Pest'a desfatuindule desbinarea pana e timpu. — Red.)

La an. 1584 Sincaiu spune cum „Grigorie XIII. pap'a dela Rom'a (nu vreu se sciu, pentru ce) pe vremea acést'a au innoitu calindariulu, si vrea cá toti crestinii se primésca innoirea aceea. Éra Georgie Mogila, metropolitulu Moldovei, i au scrisu, procum arata Okolski, se dé pace romaniloru, se remana pe langa calindariulu celu vechiu, si l'au ascultatu pap'a in anulu de acum" (cron. a. 1584).

Multu lu superá pre Sincaiu amestecatu papiloru in trebile Moldaviei si ale Romaniei. Asia la anulu 1595 alu cronicei, vorbindu despre Resvanu Voda, dice: „Cine vre se scia mai multe, citésca pre Istvánfi . . . si archivulu din Vaticanu. Dara eu me miru si me ciudescu, ce au avutu Clementu VIII., pap'a dela Rom'a, de a se amestecá si in lucrurile Moldovei, candu n'au avutu gandu se ajute pre bietii moldoveni, fara numai se i supuna sie" (cron. a. 1595). La an. 1603 din cronic'a inca insémna cu o fina ironia, ca „santulu parinte dela Rom'a, Clementu VIII., cá unu bunu pastoriu sufletescu, nu si-au uitatu de deregatori'a pastorésca, ci au scrisu imperatului Rudolfu II., ca Ieremia Mogila domnulu Moldovei are porunca dela Pórt'a turcésca" scl. (cron. a. 1603).

Despre jesuiti scrie in urmatoriulu modu (cron. a. 1604): „Pentru cá cei ce se voru nasce si voru trai intru avenire se scia cine au fostu jesuitii, éta teleulu: Acestia au fostu unu cinu calugaresc urditu de santulu Ignatie Loyola spaniolulu, cu pucinu dupa ce au incetatu Martinu Luther in anulu 1517 a-si semená eresulu, in care cinu nu se primiea altii, fara numai aceia, cari erá fórte de mare vitia si bogati de nému, au pré formosi; cu care trei lucruri avea intre sine pre cei mai sdraveni ómeni, pentru ca cei cu mintea mare strabatea tóte, cei de nému mare plineá tóte prin rudeniele sale, cei formosi erá vediuti la toti si mai alesu la femei, prin care apoi lucrá cum vrea. Nici e mintiuna acést'a, ca-ci o amu ceitu acést'a in regulele loru cele ascunse si numai cu man'a scrise, care eu insumi le-amu datu din porunc'a cardinalului Stefanu Borgia, se le lege in cordovanu rosiu intr'aurita, candu eramu bibliotecariu in colegiulu de propaganda fide din Rom'a."

Intr'altu locu (cron. a. 1711) aréta reu obiceiulu jesuitiloru de a fura acte publice, dicundu: „Scrisóri'a acést'a" (e vorb'a de o scrisória a mai multoru boieri din Fagarasiu), „carea trebuiea se remana in originalu in archivulu vladicescu din Blasiu, dupa reu obiceiulu loru o au furatu jesuitii si o au tramisu provinciialului loru lui Hevenesi, carele o au legatu intre scrisorile cele multe, care totu cu rapirea si cu furtisiagulu le-au adunatu, spre mare pagub'a multor'a, dar' mai vertosu a ardelenilorn, dela cari donatii inca au rapitu jesuitii, si pre multi au tricatu cu totulu, mai alesu dintre romanii nostri, cari erá mai zaluzi intre ceilalti ardeleni."

Sincaiu bate pre facia credinti'a desiérta. Elu tacséza, in trécatu, intr'o parentese scurta, dar' cuprindietória, de mintiuna, credinti'a, ca la Sfetagor'a nu póte trai vre o parte muiericésca, inca nici dintre paseri (cron. a. 1691).

La anulu 1701 alu cronicei (cron. a. 1701) spune: „Dositheiu patriarchulu Ierusalimului venise in Ardélu la Brasiovu, catu se céra mila dela crestini, catu se-si venda indulgintiile séu ertarile de pecate, de care si tatalu meu Ioane Sincaiu -si cumperase un'a cu 40 de lei, cá se i se puna pe peptu, candu se va astrucá, dara eu n'amu lasatu se i se puna, bine sciindu, ca darulu lui Dumnedieu nu se póte vinde pe bani."

Vorbindu despre Pachomie, care pre la anulu 1512 venise in Romani'a si in Moldavi'a, si strinsese mare suma de bani dela boieri si dela poporu, Sincaiu observa: „din care poti invetiá cum trebuie tunse olle cele cuventatórie" (cron. a. 1512).

(Va urmá.)

Cronica esterna.

In Itali'a s'a deschisu parlamentulu in 18 Nov. prin ministrulu de justitia, care ceti cuventulu de tronu. In cuventu se dice, ca relatiunile cu puterile esterióre stau bine. Facia cu concilìulu regimulu n'a impedecatu pe episcopii italiani a participa: Dorinti'a regelui e, cà din acésta adunare se ésa unu cuventu reconciliatoriu intre credintia si sciintia, intre relegiune si civilisatiune. Regele va sustiené dreptulu statului si demnitatea lui neatinsa. Se apromitu mai multe proiecte de legi pentru legislatur'a penala si organisare, aprómitanduse, ca si deregatorii administrativi voru fi responsabili. In siedinti'a din 19 se alese Lanza presiedinte alu camerei. Lanza e capulu opositiunei si se crede, ca va fi insarcinatu cu compunerea altui ministeriu. —

In Franci'a alegerile decursera in liniste. Rochefort e alesu. —

In Marea Britania Irlandi'a cetatea Waterfort 12 mii poporu finieni facura demonstratiune cu conductu de tortie strigandu hura! republica pentru Irlandi'a! „Dumnedieu se protege Irlandi'a, „Mackay pentru Irlandi'a", era inscriptiunea flamureloru. Regin'a Angliei n'a fostu representata la deschiderea canalului de Suez. —

In Rusi'a s'a demandatu recrutarea generala cate 4 la mila. „Dziennik" diurnalulu din Varsiov'a scrie, ca a primitu din Galiti'a o scrisóre, care dice: „Noi polonii vedemu, ca in Austri'a Poloni'a n'are viitoriu, ne amu apropia bucurosi de Rusi'a, déca ne ar' crutiá nationalitatea si relegiunea rom. cat. — Respunsulu diurnalului fù, ca rusii dorescu acésta, finduca in chipulu acesta lumea slavica s'ar puté intari si uni. — In Bosni'a misca partit'a actiunei. —

Varietati.

— (Gimnasiulu Blasiulu.) Din program'a gimnasiului din Blasiu 1869 vedemu, ca institutiunea pe an. scol. tr. sub 12 profesori a prosperatu spre mare bucuria. Scolari imatriculati in tóte 8 clasile au fostu 407, intre cari 3 maghiari, 1 germanu si 1 boemu. Dupa confesiune au fostu 348 uniti, 54 gr. or. si 5 rom. cat. Dupa progresu intre 367 scolari remasi pana la finea anului esira **93** eminenti, 219 cu clas'a prima, 37 cu secunda, 10 cu tertia si 6 remasi necesaminati. Ajutorati séu binefaciati au fostu 7 insi cu stipendie diverse si 205 insi cu pane. Ecsame de maturitate a depusu intrega cl. VIII 31 insi.

Dintr'ensii s'au judecatu a) „de plinu maturi" cu prestatiune „egregia": Nicolau Petru, Gregoriu Dragosiu, Petru Uilacanu, Ioane Goronu; b) „de plinu maturi" cu prestatiune „laudabile": Iosifu Vasilco, Simeonu Baraianu, Iosifu Boeriu, Basiliu Saltelechi; c) „maturi" cu prestatiune „laudabile": Cirilu Deacu, Dionisiu Velicea; d) „maturi": 16 si 5 relegati pe 3 lune.

Obiecte estraordinarie s'au propusu: desemnulu si pictur'a in 14 óre pe septemana, in 7 despartiemente. Gimnastic'a in 20 óre in 10 despartiemente si music'a vocala si instrumentale in 23 óre pe septemana. In semestrulu II s'a propusu limb'a francesa ca studiu liberu 2 óre pe septemana.

Salariale profesoriloru se regulara prin pré venerabilulu consistoriu in 19 Augustu asia, catu profesorii noi se capete cate 500 fl., cei cu servitia de 3 ani cate 600 fl., cu servitiu preste 10 ani 700 fl. Anulu s'a inceputu la 1 Septembre si s'a finitu la 30 Iuniu.

Fundulu intemeiatu in 1861 pentru ajutorarea scolariloru miseri in casu de bóla prin arangeri de petreceri si prin contribuirile binevoitoriloru erá la finea anului: 728 fl. 91 cr. si 2 galbini; s'au spesatu pentru scopulu fundului 179 fl. 80 cr.; a remasu fundu de 549 fl. 11 cr. si 2 galbini. Cifrele acestea statistice suntu martore vorbitórie despre progresu. —

— (Dreptu statariu.) Noulu min. de interne a concesu comitatului Marmarosiu, Aradu si Ungvaru dreptulu statariu in contra lotriloru, uciga siloru, complicilòru si ajutatoriloru loru, si a celoru ce i ascundu, precum si in contra tatinariloru, pe restimpulu unui anu intregu. — Vai fara de securitate! —

— Min. de apararea tierei cu Nr. 25.541 scrie la tóte jurisdictiunile, cá petitiunile pentru concesiune de insuratu se fia instruite si cu dovedirea despre famili'a miresei si cu certificate despre averea loru, altfeliu petitiunile nu se voru luá in consideratiune pentru scutire de militia nici candu ar' fi acela singuru fetioru au ginere. —

— La tipografi'a seminariului archidiecesanu gr. cat. din Blasiu se afla de vendutu urmatórele carti:

		fl.	cr.
1.	Besericesci: a) cu litere cirili in crudo:		
1.	Acatistu	—	54
2.	Catavasieriu	—	70
3.	Evangelia	5	4
4.	Mineiu	11	67
5.	Octoicu	2	24
6.	Strajnice	1	68
7.	Triode	4	20
	b) cu litere latine in crudo:		
8.	Psaltire de Teod. Popu dupa tecstalu orrecscu	—	84
9.	Acatistu	—	36
10.	Orologiu, editiune nóua	1	40
11.	„ pre chartia velina	2	40
12.	Octoicu	—	36
13.	Pentecostariu	—	36
14.	Euchologiu (Molitv.)	2	50
15.	„ pe chartia velina	3	—
16.	Protocóle matriculari	2	20
17.	Estrase matriculari din matricul'a bot., can. si mort. ecsemplariulu	—	2
	Liturgie se tiparescu acum cu litere latine.		
	2. Teologice:		
18.	Acte si fragm. de T. Ciparin in crudo	1	28
	brosiurate	1	38
19.	Istori'a revelatiunei divine de G. Popu, Tom. I. Test. v. in crudo	2	60
20.	Scrifiti'a s. scriptura de T. Ciparin in crudo	1	8
	brosiurata	1	18
21.	Catechismu mare de Dr. Bobu, bros.	—	56
22.	Catechismu micu de Dr. Bobu, bros.	—	18
23.	Istori'a biblica mare (editiunea a 2-a) de G. Popu, bros.	—	55
24.	Istori'a bibl. mica, bros. de G. Popu	—	25
	3. Scolastice si alte:		
25.	Crestomatia séu anal. de T. Ciparin in crudo	1	28
	brosiurata	1	38
26.	Elem. de Filos. Part. I si a II de T. Ciparin, in crudo	2	88
	brosiurata	3	—
27.	Elem. de limb'a romana de T. Ciparin, in crudo	—	92
	brosiurata	1	2
28.	Elem. de poetica de T. Ciparin, in crudo	—	97
	brosiurata	1	3
29.	Sintactic'a latina de T. Ciparin, in crudo	1	18
	brosiurata	1	25
30.	Cuventu de deschiderea asoc. de T. Ciparin, brosiurata	—	40
31.	Abecedariu brosiuratu	—	10
32.	Istori'a Ardéllului de I. Moldovanu in crudo	—	27
	brosiurata	—	30
33.	Geogr. Ardéllului de I. Moldovanu, bros.	—	18
34.	Aritmetica populara de I. Stoianu, bros.	—	15
35.	Fisica pop. de Al. Micu, in crudo	—	27
	brosiurata	—	30
36.	Principia de limba de T. Ciparin, in crudo	2	—
	brosiurata	2	10

Tipografi'a archi-diecesana din Blasiu fiindu provediuta de curendu cu totu feliulu de litere, e in stare a tiparí ori si ce cu pretiurile cele mai moderate. —

Publicatiune.

Tribunalulu judecatorescu urbanu din Abrudu cà judecatoriu de posesiuni, in urm'a conclusului adusu in 9 a l. c. Nr. 243/p. face publicu cunoscutu, cumca din partea lui Toaderu Iuonu din Abrudu pentru ecsecutare de unu capitalu de 210 fl. si adausele pofite de lege, ordinanduse pe calea licitatiunei ecsecutionea locului de casa sub Nr. conscriptu-nei 36 in Abrudu, pretiuita la 1810 fl., s'a defipiu pentru ecsecutarea acésta terminulu pe 12 Decembre 1869 si in casu de necesitate pentru alu doilea terminu diu'a de 20 Ianuariu 1870, inainte de prandiu la 10 óre la acestu tribunalu, cu acesa adaugere, ca-ci, in casu ce prim'a licitatiune ar' remane fara de resultatu, pe langa depunerea de 10% a averei licitande in bani gata, se va vinde si mai diosu de sum'a pretiuirei.

Actulu pretiuirei si conditiunile licitatiunei se potu luá in cunoscintia la tribunalulu acesta.

In fine se provóca toti aceia, cari ar' socoti, ca si-potu intemeia dreptulu de proprietate séu alta pretensiune si dreptu de prioritate, pentrucá se-si cante pretensiunile in restimpu de 15 dile socotite din diu'a ultima a publicatiunei acestei, ér' pentru dreptulle de prioritate pana la incepotulu licitatiunei, si se le dè la tribunalulu acesta, cu atatu mai vertosu, ca-ce la casulu din contra neputendu impedeca resultatulu licitatiunei e.secutive, se voru indrumá pretendentii a se multiumi singuru numai cu prisosulu d'n pretiulu comperarei.

Dela tribunalulu urbanu.

Abrudu 12 Novembre 1869.

2—3 Wanecza m/p., jude primariu.

Nr. 544/pres. 1869. 3—3

Publicatiune.

Conferinti'a cuartale a comitetului representativu alu comitatului Turdei se va tiené la 13 Decembre a. c. st. n. inaintea amédiei la 10 óre, in opidulu Turd'a.

Agendele ei voru fi:

Publicarea ordinatiuniloru mai inalte, precum si resolvirea mai multoru recusiitiuni si afaceri interne.

La care conferintia toti aceia membrii ai comitetului, cari nu locuiescu pre teritoriulu comitatului, suntu rogati prin acésta a se infaciosiá. —

Turd'a in 13 Novembre 1869.

Dela comitele supremu alu comitatului Turdei.

Br. Georgiu Keméný m/p.
comite supremu.

Publicatiune de exarendare.

In Treiscaune, in Uzonu, dela Brasiovu 2, dela Elópatak 1½, dela S.-Szt.-György ¾ óre — departare, este una proprietate de exarendatu.

Consta din o curia cu locu in marime de 15 galete, — localitati provediute cu cea mai mare delicatetia, — superedificate economice; o gradina constatatória mai multu decatu din 500 pomi.

5 corialisti.

315, trei sute cincisprediece galete aratura si fenatiu, dreptu liberu de paduritu si pasiunatu.

Doritorii a o luá in arenda, se potu intielege in Uzonu, séu la S.-Szt.-György cu proprietariulu domnulu Vajna Tamasiu, presiedintele tribunalului. 1—3

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

gniculu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei imporvórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistuitórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru", tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negutatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Cauta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru"; Reginu S. Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negutiatori. 47

CURSURILE

la bursa in 26 Nov. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 88½	cr. v. a.
Augsburg	—	—	124 „ 75	„ „
London	—	—	124 „ 55	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	59 „ 80	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	69	„	15	„ „
Obligatiunile rurale ungare	79	„	30	„ „
„ „ temesiane	78	„	—	„ „
„ „ transilvane	75	„	50	„ „
„ croato-slav.	82	„	75	„ „
Actiile bancului	—	—	725 „ —	„ „
„ creditului	—	—	213 „ —	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparíulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.